

УДК 342.924

DOI <https://doi.org/10.33216/2218-5461-2019-38-2-161-169>

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР НА МОРСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

Джемліханов Т.Х.

LEGISLATIVE REGULATION OF CUSTOMS PROCEDURES ON MARITIME TRANSPORT

Dzhemlikhanov T.H.

У статті досліджено законодавче регулювання митної справи в нашій державі, виокремлено вплив міжнародного права на митну сферу. Проаналізовано нормативні акти, які забезпечують здійснювати митні процедури. Висвітлено напрямки правового забезпечення на морському транспорті. Встановлено, проблема законодавчої регламентації митних процедур на морському транспорті є досить актуальною, потребує всебічного дослідження, з метою розробки спрощених, уніфікованих правил митного оформлення на морському транспорті. Морські перевезення є економічно вигідними для зовнішньої діяльності країн, дозволяють здійснити доставку вантажів з різних континентів, тому для цієї категорії транспорту потрібні особливі умови митного оформлення.

Ключові слова: морський транспорт, митні процедури, митне оформлення, митна справа, морські перевезення, міжнародне право, законодавчі акти.

Постановка проблеми. Зовнішня політика нашої держави спрямована на приєднання до Європейського Союзу і приведення норм вітчизняного законодавства у відповідність до міжнародних норм і стандартів, тому питання розв'язання системних проблем у сфері законодавчого регламентування митних процедур на морському транспорті сьогодні в Україні як ніколи почало привертати увагу. Це безпосередньо стосується й досліджуваної проблеми, бо морський транспорт, діючи переважно в міжнародній сфері, потребує законодавчого регулювання на відповідному рівні.

За останні роки дедалі більше країн поліпшили торговельні відносини з Україною, а отже, «постала необхідність терміново і якісно переглянути норми віт-

чизняного законодавства, особливо в морській сфері. Міжнародна практика зовнішньоекономічної діяльності свідчить, що саме за допомогою морського транспорту переміщується найбільший обсяг вантажів який залишається основним найекономічнішим транспортним засобом для перевезення вантажів між державами з різних континентів» [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різним аспектам митної справи приділася велика увага в дослідженнях науковців-правознавців: С.В. Ківаловим, Є.В. Додіним, Б.А. Кормичем, О.П. Федотовим, Е.Б. Хачатуровим, А. С. Трофімовим, В.Я. Настюком, К. К. Сандровський та іншими щодо порядку та умов переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України,

здійснення митного контролю, проведення митних формальностей, митних процедур та інше. Проте, поза увагою залишається сфера щодо здійснення митних процедур на морському транспорті, її законодавче регулювання.

Формулювання мети. Метою статті є дослідження законодавчого регулювання митних процедур на морському транспорті.

Виклад основного матеріалу. «Після здобуття Україною незалежності виникла необхідність створення власного законодавства, що відповідає міжнародним стандартам, з метою ефективного співробітництва з іншими країнами світу. Наша держава самостійно проводить митну регламентацію на своїй території, що здійснюється в межах відповідних нормативних актів. Зробимо спробу проаналізувати систему законодавчого регулювання митної справи з метою з'ясування особливостей упорядкування здійснення митних процедур на морському транспорті. Взагалі митна справа в Україні врегульована такими правовими актами, як:

- а) Конституція України;
- б) міжнародні договори, ратифіковані Україною;
- в) закони України;
- г) підзаконні нормативноправові акти - укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, акти міністерств, Державної фіскальної служби України, Митниці, спільні акти різних міністерств і відомств тощо» [2].

Конституція України посідає головне місце в ієрархічній системі законодавства, має найвищу юридичну силу і становить основу всього законодавства. «У той же час Конституція України містить досить обмежену кількість норм, що безпосередньо стосуються митної справи. Питання застосування міжнародних договорів із порушених питань на території України, як однієї з найбільш актуальних проблем, буде розглянуто далі» [3].

Наступним за юридичною силою після Конституції України і міжнародних договорів України є Митний кодекс України 2012 р., який містить серйозні досягнення у сфері міжнародного митного права. На відміну від попереднього Кодексу, у ньому враховано низку стандартів, прийнятих у всьому світі. Безумовним здобутком є те, що в МК України з'явилася глава «Митні формальності на морському і річковому транспорті». Втім слід зауважити, що й він не позбавлений деяких недоліків (наприклад, не врегульовано діяльність поромного транспорту, плавзасобів лоцманської служби та ін.), які потребують доопрацювання, адже митне законодавство, як і будь-яке інше, є динамічним.

«Особливо важливе значення має п. 3 ст. 1 МК України, за якою, якщо міжнародним договором України, укладеним у визначеному законом порядку, встановлено інші правила порівняно з передбаченими в МК, то застосовуються правила міжнародного договору» [4].

Окрім цього, досліджувана галузь законодавства регулюється законами України як загального (Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР «Про звернення громадян»), так і спеціального характеру (зокрема, закони України від 19 вересня 2013 р. № 584-VII «Про митний тариф України» [5,6]. «У юридичній доктрині вже давно висловлюються думки щодо необхідності створення єдиного акту - кодексу, який містив би норми, що стосуються митного й морського законодавства. Із цього можна зробити висновок про потребу прийняття кодексу, що містив би також і норми митного й автомобільного (залізничного, авіаційного тощо) законодавства. На погляд автора, це неможливо, оскільки досліджувана область регулюється величезною кількістю нормативно-правових актів, які не завжди стосуються однієї галузі права, а отже, видання таких окремих кодексів не є доцільним» [7].

Митна справа також регламентується низкою указів Президента України, а саме: «Про Державну митну службу України» від 29 листопада 1996 р. № 1145/96 та ін. Найбільший обсяг законодавства з питань митної справи становлять, такі підзаконні нормативно-правові акти, як: постанови Кабінету Міністрів України: «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» від 21 травня 2012 р. № 451, накази Міністерства Фінансів України «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті» від 10 березня 2015 р. № 308, «Про затвердження Порядку створення зон митного контролю» від 22 травня 2012 р. № 583 та багато інших [8].

На переконання науковців, значно впливає на порядок законодавчої регламентації в митній сфері судова практика, узагальнена в постановках Пленуму Верховного Суду України, яку вітчизняна правова доктрина хоча й не розглядає як джерело права, але їх роз'яснення використовуються в правозастосовній діяльності судів при розгляді питань про порушення митних правил (приклад - вимоги щодо вирішення справ про порушення митних правил, за якими передбачається конфіскація виключно в судовому порядку). Разом з тим, судову практику неможливо вважати джерелом права, вона може служити лише довідково-рекомендаційною інформацією [9].

Доречно навести точку зору Є. В. Додіна, який поділяє митне законодавство на два блоки правових актів, зокрема, ті, «що:

а) регламентують порядок і методологію оподаткування (митом) товарів, які переміщуються через митний кордон України, і які

б) встановлюють права й обов'язки суб'єктів у митній справі.

Хоча, цей погляд є не зовсім вдалим, оскільки окрім цих двох блоків є ще блоки актів, які регулюють порядок проведення процедури митного контролю, митного оформлення тощо [2].

Сферу законодавчої регламентації митної справи детально розглянуто в низці дисертаційних досліджень, навчальних посібників та наукових статей. Враховуючи викладене, варто зупинитися детальніше на проблемах законодавчого регулювання, які на сьогодні є найбільш актуальними» [10].

Міжнародні договори – це друге за значенням джерело законодавчого регулювання митної справи, яке на нинішньому етапі розбудови нашої держави починає відігравати все вагомішу роль. «Пріоритет цього курсу визнано на державному рівні ще в 2000 р., коли указом Президента України було затверджено програму інтеграції України до Європейського Союзу. Важливість цього вибору важко переоцінити. Необхідно погодитися, що поодиночі не тільки державам, які розвиваються, а й тим, що володіють значними ресурсами та здобутками у галузі науки і техніки, досить складно досягти значних успіхів в економічному й соціальному розвитку. Україна взяла на себе зобов'язання наблизити національне законодавство до вимог Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейським Союзом. Особливо вони важливі для вітчизняного митного законодавства, тому що основою співтовариства є митний союз. Це безпосередньо стосується й нашого питання, оскільки в досліджуваній галузі функціонує значна кількість міжнародних договорів» [11].

Міжнародні договори, будучи основним джерелом сучасного міжнародного митного права, з одного боку, покликані враховувати потреби митної практики, а з другого - визначати шляхи подальшого розвитку митної справи, встановлюючи прийнятні для держав міжнародні стандарти в цій сфері. Розглянута система законодавчого регулю-

вання характерна і для митних процедур на морському транспорті, проте стосовно останнього вона має певні особливості. Складність відносин, що виникають в області морської міжнародної торгівлі, змусила активних її учасників виробити норми і правила, однакові для всіх учасників, при цьому часто відмінні від національних. «Міжнародне й національне морське право - хоча й самостійні, але ж взаємопов'язані підсистеми єдиної системи - морського права, які постійно зазнають взаємовпливу. Так, з одного боку, на формування норм у міжнародному морському праві впливають національні правові системи, які враховуються в зовнішній політиці держав, і які водночас хоча й доволі опосередковано, однак все ж таки впливають на формування міжнародних правил і норм; з другого - міжнародне морське право справляє досить вагомий вплив на право національне, бо саме міжнародні стандарти вміщують в себе позицію більшої частини суб'єктів міжнародного права» [12].

Варто навести позицію В. Н. Денисова стосовно цього питання, який зазначає, що «реалізація норм міжнародного права державами є складовою частиною системи міжнародно-правового регулювання, у якій держава розглядається основним суб'єктом поведінки» [13]. Заслуговує на увагу точка зору О. М. Шемякіна стосовно співвідношення міжнародного і національного морського права держави. Науковець доволі докладно досліджує стан цього питання і пропонує два основні напрями: «а) *дуалістичний*, основоположником якого прийнято вважати німецького вченого Г. Трипеля, що розглядав міжнародне й національне право як два різних правопорядки, які лише стикаються, але ніколи не перетинаються. У подальшому ця концепція була розвинена у наукових працях Д. Анцилотті, І. П. Блищенко, Д. А. Керимова; б) *моністичний*, що базується на визнанні єдності двох правових систем

- як міжнародного, так і національного права. Вони розглядаються як дві нерозривні підсистеми єдиної системи права. При цьому одні прихильники цього напрямку стверджують, що в даній системі верховенство належить національному праву, інші - міжнародному» [11].

З нашого погляду, ідеальною має бути друга модель моністичного напрямку - примат міжнародного права. Саме цей шлях декларує більшість держав. Але, на жаль, реально існує переважно перша модель - верховенство національного права. Першопричини цього різноманітні: недостатня правова культура державних службовців, необізнаність і невіра в дієвість міжнародних норм [14].

Із проголошенням незалежності нашої держави з'явилася можливість вести мову про визнання верховенства міжнародного права. Як підтвердження цього потрібно навести норму, закріплену в розділі X Декларації про державний суверенітет України, відповідно до якої Україна визнає перевагу загальнолюдських цінностей над класовими, пріоритет загальноновизнаних норм міжнародного права перед нормами права національного. В подальшому ця позиція була закріплена в Законі України від 10 грудня 1991 р. «Про дію міжнародних договорів на території України», який встановив, що укладені й належним чином ратифіковані Україною міжнародні договори становлять невід'ємну частину національного законодавства України і застосовуються в порядку, передбаченому для норм національного законодавства. В подальшому це було відображено й у Законі України від 22 грудня 1993 р. «Про міжнародні договори України», ст. 17 якого проголосила: якщо міжнародним договором України, укладення якого відбулось у формі закону, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України, то застосовуються правила міжнародного договору України. Ця ж позиція знайшла місце й у чинному на сьогодні Законі України від

29 червня 2004 р. «Про міжнародні договори України». У статті 9 Конституції України закріплено положення, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладення міжнародних договорів, які суперечать Основному Закону України, можливе лише після внесення відповідних змін до нього [15]. На сьогодні існує певна кількість міжнародних договорів із митних питань, які регулюють митні сфери це:

«а) скерованість на спрощення й гармонізацію митних процедур, а також щодо надання міжнародної правової допомоги:

– Конвенція про створення Ради Митного Співробітництва від 15 грудня 1950 р.;

– Митна конвенція, що стосується контейнерів від 18 травня 1956 р.;

– Міжнародна конвенція про безпечні контейнери від 2 грудня 1972 р.;

– Митна конвенція, що стосується контейнерів від 2 грудня 1972 р.;

– Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Конвенція Кіото) від 18 травня 1973 р.;

– Афіїнська конвенція про перевезення морем пасажирів та їх багажу від 13 грудня 1974 р.;

– Конвенція Організації Об'єднаних Націй про морське перевезення вантажів від 31 березня 1978 р.;

– Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10 грудня 1982 р.;

– Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства від 9 квітня 1965 р.;

– Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства від 9 червня 1977 р.;

– Міжнародна конвенція щодо узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21 жовтня 1982 р.;

– Угода про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах від 15 квітня 1994 р.;

– Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 14 червня 1994 р.;

– Угода про взаємну допомогу й співробітництво в митних справах між урядами держав — учасниць ГУУАМ від 4 липня 2003 р.;

– Угода щодо спрощення та уніфікації процедур митного оформлення на митних кордонах від 8 липня 1994 р.;

– Угода про порядок митного оформлення та митного контролю товарів, що переміщуються між державами-учасниками Угоди про створення зони вільної торгівлі від 8 жовтня 1999 р.;

– Рамкові стандарти безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі Всесвітньої митної організації від 1 червня 2005 р.;

– Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів від 14 червня 1983 р.;

– Конвенція Організації Об'єднаних Націй про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24 травня 1980 р.;

б) стосовно митних процедур за окремими митними режимами:

– Митна конвенція про тимчасовий ввіз приватних дорожніх перевізних засобів від 4 червня 1954 р.;

– Міжнародна Угода про ввезення матеріалів освітнього, наукового і культурного характеру від 17 червня 1950 р.;

– Митна конвенція про карнет А. Т. А. для тимчасового ввезення товарів від 6 грудня 1961 р.;

– Конвенція про транзитну торгівлю внутрішньоконтинентальних держав від 8 червня 1965 р.;

– Конвенція про тимчасове ввезення від 26 червня 1990 р.;

в) щодо встановлення обмеження обігу певних категорій вантажів:

– Міжнародна конвенція про припинення обігу порнографічних видань та торгівлі ними від 12 вересня 1923 р.;

– Конвенція про припинення контрабанди алкогольних товарів від 19 серпня 1925 р.;

– Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 р.» [16]

Вважається задоцільним якомога швидше приєднатися до тих міжнародних договорів, що не були ще ратифіковані, адже за їх нормами діють майже всі розвинені країни світу. В. Ф. Мешера запропонував використовувати таку класифікацію міжнародних морських угод:

а) про право мореплавання - Декларація про визнання права на прапор за державами, що не мають морського узбережжя (Барселона, 20 квітня 1921 р.);

б) про режим судноплавства - Конвенція про режим проливів (Монтре, 12 липня 1936 р.);

в) про режим морських промислів - Міжнародна конвенція з регулювання китобійного промислу (Вашінгтон, 2 грудня 1946 р.);

г) про режим морської торгівлі - Договір про торгівлю й мореплавання між СРСР та Італійською республікою (11 грудня 1948 р.);

д) про забезпечення безпеки мореплавання - Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі (Лондон, 10 липня 1948 р.);

е) для уніфікації морського права - Міжнародна конвенція для об'єднання деяких правил щодо надання допомоги і рятування на морі (Брюссель, 23 вересня 1910 р.);

є) про право морської війни;

ж) з інших питань - Міжнародна конвенція по запобіганню забруднення моря;

з) інші міжнародно-правові документи [17].

«Слід визнати, що Україна ратифікувала багато конвенцій щодо морського права й митних процедур на морському транспорті. Однією з них є Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права (1982 р.), згідно з якою кожна держава зобов'язана ефективно здійснювати в адміністративних, технічних і соціальних питаннях свою юрисдикцію й контроль над суднами, що ходять під її прапором. Це стосується й митних процедур щодо певного судна. Є сенс погодитися з О. М. Шемякіним, що ця конвенція, з одного боку, ввібрала в себе цілу низку міжнародних звичаїв і положень, що містяться в Женевських конвенціях (1958 р.), окремі з яких були уточнені й доповнені, а з другого - взявши до уваги нові чинники міжнародного розвитку, засвідчені III Конференцією ООН з морського права, включила чимало нових інститутів, норм і принципів» [18].

Важливу роль у митній сфері відіграє й Міжнародна конвенція 1973 р. щодо спрощення й гармонізації (узгодження) митних процедур (Конвенція Кіото), яка містить низку міжнародних стандартів з питань спрощення митних процедур [19].

На особливу увагу заслуговує Положення про двокоридорну систему митного оформлення пасажирів, багажу і транспортних засобів, які прибувають морем.

Митній справі властиве таке специфічне джерело, як правовий звичай, що застосовується в митній практиці, якщо немає відповідних вказівок закону, що є прогалиною в законодавстві. Під міжнародним (морським) звичаєм розуміються правила поведінки, що історично склалися й передавалися від покоління до покоління й досі застосовуються в мореплавстві. «Інколи нормативний акт сам апелює до звичаїв, які склалися у цій сфері суспільних відносин, схвалюючи тим самим використання звичаєвих норм. У митній галузі останніми найчастіше оперують у двох випадках - при митному оформленні товарів і транспортних засобів,

переміщуваних через митний кордон України за допомогою морського транспорту і при визначенні митної вартості товару. У першому випадку застосовуються звичай морських портів, за допомогою яких регулюються переважно питання пропуску суден на митний огляд, процедура сплати деяких видів портових зборів, стягнення яких доручено митниці, тощо. У другому - митна звичаєва практика, що склалася в міжнародній торгівлі, визнається одним із можливих способів визначення митної вартості. Наприклад, якщо митна вартість товару не може бути визначена декларантом відповідно до методів, указаних у Митному кодексі України, або митний орган аргументовано вважає, що ці методи не можуть бути використані, митна вартість цього товару визначається з урахуванням світової практики» [20].

Висновки. Виходячи з наведеного, можемо зробити висновок, що система законодавчого регулювання здійснення митних процедур на морському транспорті цікава тим, що вона складається з вертикальних і горизонтальних площин. Вертикальна площина системи митно-правових законів виражає відносини суворої підпорядкованості, субординації, чим забезпечуються її внутрішня узгодженість і цілісність. Головною ознакою, що вирізняє місце того чи іншого митно-правового закону в ієрархічній структурі митного законодавства, є його юридична сила, яка становить порівняльну властивість у реалізації принципу вищої юридичної сили Конституції України щодо митної сфери і МК України як стрижньового правового акта в системі митного законодавства, що очолює й уніфікує ці закони. Горизонтальна площина митного законодавства щодо здійснення митних процедур на морському транспорті близька до міжнародних митно-правових актів. Однак, тут треба вести мову не про тотожність, а лише про відповідність вітчизняних митно-правових

законів України, їх підрозділів, інститутів у системі міжнародно-правових документів з питань митного й морського права. Головні підрозділи митного законодавства України в області запровадження митних процедур на морському транспорті представлені загальними регулятивними й охоронними нормативно-правовими актами. Підсумовуючи наведені міркування, є необхідним виділити певні особливості законодавчого регулювання митних процедур на морському транспорті.

По-перше, у цій сфері широко використовуються міжнародні договори, оскільки специфіка даного виду транспорту (діяльність у просторі Світового океану) вимагає цього.

По-друге, у цій галузі частіше використовуються звичаєві норми, що не властиво іншим інститутам митної справи.

По-третє, діяльність морського транспорту пов'язана з переміщенням одразу великої маси вантажів, що потрібно враховувати при розробці й застосуванні відповідних нормативних актів (приміром, визначення маси вантажу по осадці судна тощо).

Вирішення проблем законодавчої регламентації митних процедур на морському транспорті є першочерговим завданням. Однак, при цьому треба діяти послідовно й максимально виважено, щоб не припуститися помилок, які можуть коштувати державному бюджету мільярди гривень, або завдати шкоди правам, свободам чи інтересам людини, правам та інтересам юридичних осіб.

Отже, з одного боку, правове регулювання належить виключно до компетенції держави, а з другого - через специфіку морського транспорту необхідно брати до уваги норми і правила, які є однаковими для всіх учасників міжнародного торговельного обороту, бо, на відміну від основної маси інших видів транспорту, які обслуговують в основному внутрішні перевезення, морський діє переважно в міжнародній сфері.

Література:

1. Ківалов С. В., Кормич Б.А. Митна політика України – підручник: Юрид. літ-ра, 2002. 256 с.
2. Додін Є. В. Правові основи митної справи в Україні: Митна справа. 2004. Вип. 5. С. 8-12.
3. Конституція України: станом на 1 січня 2020р.: відповідає офіційному тексту. Харків: Право, 2020.96с.
4. Митний кодекс України - станом на 1 січня 2020р.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
5. Закон України «Про звернення громадян» - станом на 1 січня 2020р.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Закон України «Про митний тариф України» - станом на 1 січня 2020р.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.
7. Ківалов С. В. Систематизація морського і таможенного законодавства: Юрид. вестн. 2000. № 1. С. 59-65.
8. Хачатуров Е.Б. Становлення та зміст митної справи у вітчизняному суднобудуванні: Вісник Академії митної служби України. 2014. №1. С 87-92.
9. Ківалов С. В. Організаційно-правові основи митної справи в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. Наук. Одеса, 1996. 50 с.
10. Шеремета П. М. Правове регулювання митної діяльності в Україні: дис. ... канд. юрид. наук : 12. 00. 07 Адміністративне право. Одеса, 1999. 167 с.
11. Шемякін О. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного морського права: Право України. 2001. № 7. С. 113-121.
12. Шемякін О. Знаменний етап у систематизації міжнародного морського права: Укр. часопис міжнар. права. 2002. № 4. С. 57-76.
13. Денисов В. Н. Развитие теории и практики взаимодействия международного права и внутреннего права: Реализация международно-правовых норм во внутреннем праве. Киев, 1992. С. 7-11.
14. Блищенко И. П. Международное и внутригосударственное право - монография: Госюриздат, 1960. 237 с.
15. Настюк В. Я. Адміністративно-правові проблеми законодавчого регулювання митної справи в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук : 12. 00. 07 Адміністративне право. Харків. 2005. 430 с.
16. Кормич Б. А. Державно-правовий механізм митної політики України: дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 07 Адміністративне право. Одеса, 2000. 192 с.
17. Мешера В. Ф. Морское право - Общая часть: Мор. транспорт, 1958. С. 18–22.

18. Трофімов С. А. Особливості правового регулювання митних процедур на морському транспорті: Проблеми Законності- Республік. міжвід. наук. збірник, 2006. Вип. 77. С. 35–36.

19. Міжнародна конвенція «Про спрощення і гармонізацію митних процедур» - станом на 1 січня 2020р.: URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_643

20. Жорін Ф. Л. Правові засади митної справи України - навчальний посібник: Магістр – XXI ст., 2005. 384 с.

References:

- 1.Kivalov S. V., Kormych B.A. Mytna polityka Ukrainy – pidruchnyk: Yuryd. lit-ra, 2002. 256 s.
2. Dodin Ye. V. Pravovi osnovy mytnoi spravy v Ukraini: Mytna sprava. 2004. Vyp. 5. S. 8-12.
3. Konstytutsiia Ukrainy: stanom na 1 sichnia 2020r.: vidpovidaie ofitsiinomu tekstu. Kharkiv: Pravo, 2020.96s.
4. Mytnyi kodeks Ukrainy - stanom na 1 sichnia 2020r.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
5. Zakon Ukrainy «Pro zvernennia hromadian» - stanom na 1 sichnia 2020r.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Zakon Ukrainy «Pro mytnyi taryf Ukrainy» - stanom na 1 sichnia 2020r.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.
7. Kyvalov S. V. Systematyzatsiia morskoho y tamozhennoho zakonodatelstva: Yuryd. vestn. 2000. № 1. S. 59-65.
8. Khachaturov E.B. Stanovlennia ta zmist mytnoi spravy u vitchyznianomu sudnobuduvanni: Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. 2014. №1. S 87-92.
9. Kivalov S. V. Orhanizatsiino-pravovi osnovy mytnoi spravy v Ukraini: avtoref. dys. ... d-ra yuryd. Nauk. Odesa, 1996. 50 s.
10. Sheremeta P. M. Pravove rehuliuвання mytnoi diialnosti v Ukraini: dys. ... kand. yuryd. nauk : 12. 00. 07 Administratyvne pravo. Odesa, 1999. 167 s.
11. Shemiakin O. Spivvidnoshennia mizhnarodnoho i vnutrishnodержавnoho morskoho prava: Pravo Ukrainy. 2001. № 7. S. 113-121.
12. Shemiakin O. Znamennyi etap u systematyzatsii mizhnarodnoho morskoho prava: Ukr. chasopys mizhnar. prava. 2002. № 4. S. 57-76.
13. Denysov V. N. Razvytye teoryy y praktyky vzaymodeistviya mezhdunarodnoho prava y vnutrenneho prava: Realyzatsiia mezhdunarodno-pravovykh norm vo vnutrennem prave. Kyev, 1992. S. 7-11.

14. Blyshchenko Y. P. Mezhdunarodnoe y vnutryhosudarstvennoe pravo - monohrafiya: Hosiuryzdat, 1960. 237 s.

15. Nastiuk V. Ya. Administratyvno-pravovi problemy zakonodavchoho rehuliuвання mytnoi spravy v Ukraini: dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12. 00. 07 Administratyvne pravo. Kharkiv. 2005. 430 s.

16. Kormych B. A. Derzhavno-pravovyi mekhanizm mytnoi polityky Ukrainy: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12. 00. 07 Administratyvne pravo. Odesa, 2000. 192 s.

17. Meshera V. F. Morskoe pravo - Obshchaia chast: Mor. transport, 1958. S. 18–22.

18. Trofimov S. A. Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання mytnykh protsedur na morskomu transporti: Problemy Zakonnosti- Respublik. mizhvid. nauk. zbirnyk, 2006. Vyp. 77. S. 35–36.

19. Mizhnarodna konventsiiia «Pro sproshchennia i harmonizatsiiu mytnykh protsedur» - stanom na 1 sichnia 2020r.: URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_643

20. Zhorin F. L. Pravovi zasady mytnoi spravy Ukrainy - navchalnyi posibnyk: Mahistr – XXI st., 2005. 384 s.

Джемликханов Т.Х. Законодательное регулирование таможенных процедур на морском транспорте. – Статья.

Аннотация. В статье исследовано законодательное регулирование таможенного дела в государстве, выделено влияние международного права на таможенную сферу. Проанализированы нормативные акты, которые обеспечивают осуществление таможенных процедур. Освещены направления правового обеспечения на морском транспорте. Установлено, проблема законодательной регламентации таможенных процедур на морском транспорте является весьма актуальной, требует всестороннего исследования с целью разработки упрощенных, унифицированных правил таможенного оформления на морском транспорте. Морские перевозки являются экономически выгодными для внешней деятельности стран, позволяют осуществить доставку грузов с разных континентов, поэтому для этой

категории транспорта нужны особые условия таможенного оформления.

Ключевые слова: морской транспорт, таможенные процедуры, таможенное оформление, таможенное дело, морские перевозки, международное право, законодательные акты.

Dzhemlikhanov T.H., Legislative regulation of customs procedures on maritime transport.– Article.

Annotation. The article examines the legislative regulation of customs in the state, highlighted the impact of international law on the customs sphere. The regulations that ensure the implementation of customs procedures are analyzed. The directions of legal support in maritime transport are highlighted. It has been established that the problem of legislative regulation of customs procedures in maritime transport is very urgent, requires a comprehensive study to develop simplified, unified rules for customs clearance in maritime transport. The foreign policy of the state is aimed at joining the European Union and bringing domestic legislation into line with international norms and standards, therefore, the issue of solving systemic problems in the field of legislative regulation of customs procedures on maritime transport has attracted more attention than ever in Ukraine. This directly relates to the problem under study, because sea transport, operating mainly in the international sphere, requires legislative regulation at an appropriate level. Sea transportations are economically viable for the external activities of countries, they allow delivering goods from different continents, therefore, for this category of transport special conditions for customs clearance are needed.

Keywords: sea transport, customs procedures, customs clearance, customs, shipping, international law, legislative acts.

Авторська довідка:

Джиліміханов Тімур Ханіфович – фахівець з безпеки, Товариство з обмеженою відповідальністю Техноторг.

Стаття надійшла до редакції 23 грудня 2019р.